

Sygn. akt III U 847/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania B. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 24 kwietnia 2013 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy B. M. prawo do emerytury, począwszy od dnia 18 kwietnia 2013 r.

Sygn. akt III U 847/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 września 2013 r.

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2013 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy B. M. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy

w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. ZUS przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w wymiarze – 3 miesiące i 24 dni; składkowe – 26 lat i 6 miesięcy; łącznie – 26 lat, 9 miesięcy i 24 dni. Zakład nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 15 maja 1975 r.

do 31 sierpnia 1976 r. w (...) P., od 1 września 1976 r. do 31 stycznia 1991 r. w Kombinacie (...)w D., od 1 października 1996 r. do 31 marca 1996 r. w Zespole (...)

w K. oraz od 1 kwietnia 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. w Agencji (...)w K., jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ wnioskodawca nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca B. M..

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że w okresie od 15 maja 1975 r. do 31 sierpnia 1976 r. w (...) wykonywał usługi dla ludności (orka, siew, opryski, koszenie) ciągnikiem. W okresie od 1 września 1976 r. do 31 stycznia 1991 r. w Kombinacie (...)w D., także pracował na stanowisku traktorzysty, tylko (...) został zlikwidowany i nie posiada on świadectwa w szczególnych warunkach. Zakład pracy prowadził hodowlę krów i owiec, stąd praca ta była wykonywana w sposób ciągły. W okresie letnim wykonywał wszystkie prace polowe (orka, siew, koszenie, opryski), a zimą dowoził pokarm (siano, słomę) dla krów i owiec, ponadto woził nawozy, wywoził obornik na pola. Od 1 października 1991 r. do 1 stycznia 2005 r. pracował w Agencji (...)w K., również jako traktorzysta – pracownik gospodarczy. W tym zakładzie pracy kosił trawę, wycinał i pielęgnował drzewa, krzewy, odśnieżał traktorem.

W trakcie przesłuchania na rozprawie w dniu 8 lipca 2013 r. wnioskodawca sprecyzował, że domaga się uznania za pracę w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Spółdzielni (...)w O. oraz w Zakładach(...) D..

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podniesiono, że organ rentowy rozpatrując wniosek o przyznanie emerytury ustalił, że wnioskodawca spełnił warunek wymaganego wieku emerytalnego (60 lat ukończył w dniu (...) r.). Posiada wymagany co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, przypadający przed dniem 1 stycznia 1999 r. Wniosek o emeryturę został złożony w dniu 21 marca 2013 r. Wnioskodawca przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, jednak wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa. Wskazano ponadto, że ZUS nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych okresów wymienionych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Na okoliczność pracy w warunkach szczególnych wnioskodawca nie przedstawił jednak świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Z ogólnych świadectw pracy wynikają tylko zajmowane stanowiska. Ogólne świadectwa pracy nie stanowią dowodu potwierdzającego wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za wyjątkiem tych, które zawierają odpowiedni zapis odnośnie pracy w warunkach szczególnych.

W świadectwie pracy z dnia 5 września 2005 r., dotyczącym okresu zatrudnienia w Agencji (...)w K., w którym istnieje możliwość zapisu o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych, nie wskazano, aby wnioskodawca miał wykonywać prace w warunkach szczególnych w czasie zatrudnienia w tym zakładzie pracy. Zapis w ogólnych świadectwach pracy o zajmowaniu stanowiska traktorzysty nie oznacza, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace traktorzysty.

Sąd Okręgowy w Przemyślu – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca B. M., ur. dnia (...), w dniu 21 marca 2013 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wnosi o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

W aktach organu rentowego znajduje się dokumentacja poświadczająca przebieg zatrudnienia wnioskodawcy, z której wynika

w szczególności, że: w okresie od 15 maja 1975 r. do 31 sierpnia 1976 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) P. (...) O. na stanowisku traktorzysty; w okresie od 1 września 1976 r. do 31 stycznia 1991 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...)w D. (...) O., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku traktorzysty; w okresie od 1 października 1991 r. do 31 marca 1996 r. był zatrudniony w Zespole (...) na stanowisku pracownika gospodarczego; w okresie od 1 marca 1996 r. do 3 lipca 2005 r. wnioskodawca był zatrudniony w Agencji(...)S.A. w W. – Oddział w K., w wymiarze pełnego etatu, na stanowisku pracownika gospodarczego.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 24 kwietnia 2013 r.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze – 3 miesiące i 24 dni; składkowe – 26 lat i 6 miesięcy; łącznie – 26 lat, 9 miesięcy i 24 dni.

Dowód – akta emerytalne:

- wniosek emerytalny z dnia 21.03.2013 r.,
- świadectwo pracy z dnia 10.10.1976 r. wystawione przez (...) P. Zakład (...)w O.,
- świadectwo pracy z dnia 31.01.1991 r. wydane przez Kombinat (...)w D. (...) w D. w likwidacji,
- świadectwo pracy z dnia 29.02.1996 r. wystawione przez Zespół (...) w K.,
- świadectwo o zatrudnieniu z dnia 5.09.2005 r. wystawione przez (...) Agencję (...)S.A. w W.,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 24.04.2013 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony od 15 maja 1975 r. do 31 sierpnia 1976 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...) w O. jako traktorzysta. Świadczył usługi dla ludności w zakresie rolnictwa, a to koszenie, opryski, orki, bronowanie. W zimie był wykonywany transport pozarolniczy, woził drzewo dla Lasów Państwowych. Ponadto ciągnik był wynajmowany wraz z wnioskodawcą przez Zakłady (...)w P. do przewozu płyt pilśniowych. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od 1 września 1976 r. do 31 stycznia 1991 r. wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) D. na stanowisku kierowcy ciągnika. Pracował głównie przy pracach polowych, a w zimie dowoził kisonkę, siano, paszę dla bydła, owiec. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy.

Następnie od 1 października 1991 r. do 31 marca 1996 r. wnioskodawca pracował w Zespole (...) w K., a od 1 kwietnia 1996 r. w Agencji (...) S.A. w W. Oddział w K.. Został zatrudniony jako pracownik gospodarczy - traktorzysta. Jeździł ciągnikiem wywożąc śmieci, kosił trawę, w zimie pracował jako palacz.

Ponadto w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zespole (...) w K. i Agencji (...) S.A. w W. Oddział w K. zalega dokumentacja, z której wynika, że w okresie od 1 października 1992 r. do 31 marca 1993 r. był on zatrudniony jako portier, a od 1 kwietnia 1993 r. do 31 grudnia 1995 r. na stanowisku konserwatora-portiera.

Dowód:

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zespole (...) w K. i Agencji (...) S.A. w W. Oddział w K.,

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) w D.,
- legitymacja ubezpieczeniowa wnioskodawcy (str. 84 i 85) – k. 38,
- zeznania świadka Z. L.,
- zeznania świadka Z. W.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków Z. L. i Z. W., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika z nich w szczególności, co należało do obowiązków wnioskodawcy w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w O.. Świadczenie ci wskazywali na okoliczności, o których pamiętali pomimo znacznego upływu czasu, a zatem przy jakich pracach widywali wnioskodawcę.

Sąd dał również wiarę zeznaniom wnioskodawcy, jako logicznym, spójnym, znajdującym potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, w tym w dowodach z dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy B. M. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej przez 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych w Spółdzielni (...) w P. Zakładzie(...) w O. od 15 maja 1975 r. do 31 sierpnia 1976 r. jako traktorzysta (w wymiarze 1 roku, 3 miesięcy i 17 dni), a następnie w Zakładach (...)D. od 1 września 1976 r. do 31 stycznia 1991 r. na stanowisku kierowcy ciągnika (w wymiarze 14 lat i 5 miesięcy).

Wskazane wyżej stanowiska wymienione zostały w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale VIII – „W transporcie i łączności”, poz. 3 – „Prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, Dziale VIII, poz. 3, pkt 1 – „kierowca ciągnika kołowego”.

Należy jedynie zaznaczyć, iż brak było podstaw do przyjęcia, że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych od 1 października 1991 r. do 31 marca 1996 r. w Zespole (...) w K., a od 1 kwietnia 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. w Agencji (...) S.A. w W. Oddział w K.. W tym czasie bowiem pracował jako pracownik gospodarczy – traktorzysta, palacz, portier, konserwator-portier. W zakresie czynności oprócz kierowania ciągnikiem miał zatem też inne obowiązki.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia (...), a więc z dniem ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.